

ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ ԳԻՐՔԸ

ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ ԳԻՐՔԸ

1

Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդիին՝ Ժողովողին խօսքերը.–

- 2 Ունայնութիւններո՛ւ ունայնութիւն,– յայտարարեց Ժողովողը,–
Ունայնութիւններո՛ւ ունայնութիւն, ամէն ինչ ունայնութիւն է:
- 3 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ՝
Արեւին տակ կրած ամբողջ տաժանքէն:
- 4 Սերունդ մը կ'երթայ ու սերունդ մը կու գայ,
Բայց երկիրը յաւիտեան կը գոյատեւէ:
- 5 Նաեւ արեւը կը ծագի, արեւը մայր կը մտնէ,
Եւ «կ'արտորայ դէպի իր ծագած տեղը:
- 6 Հովը դէպի հարաւ կ'երթայ,
Ու կը դառնայ դէպի հիւսիս.
Հովը **ասդից-անդից** շրջելով կ'երթայ,
Ապա կը վերադառնայ իր շրջաններուն **համեմատ:**
- 7 Բոլոր վտակները ծով կ'երթան,
Բայց ծովը չի լեցուիր.
Այն տեղը՝ ուր վտակները կ'երթային,
Դա՛րձեալ հոն կ'երթան:
- 8 Բոլոր թխօսքերը կը հատնին՝.
Մարդ ա՛լ չի կրնար խօսիլ:
Աչքը տեսնելով չի կշտանար,
Եւ ականջը լսելով չի լեցուիր:
- 9 Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ.
Ինչ որ կատարուած է, նոյնը պիտի կատարուի.
Ոչինչ նոր է արեւին տակ:
- 10 Արդեօք կա՞յ բան մը՝
Որուն համար կարելի ըլլայ ըսել. «Տեսէ՛ք, ասիկա նոր է».
Ան արդէն գոյութիւն ունէր
Մեզմէ առաջուան դարերուն մէջ:
- 11 Նախկին բաներուն յիշատակը չկայ.
Նոյնպէս՝ յետագայ բաներուն յիշատակը պիտի չըլլայ
Մեզմէ ետք եկողներուն մօտ:

ԻՄԱՍՏԱՍԷՐԻՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

- 12 Ես՝ Ժողովողը, Երուսաղէմի մէջ
Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ:
- 13 Իմ սիրտս ՝յատկացուցի իմաստութեամբ փնտռելու եւ հետախուզելու

^ա Եբր.՝ կը հեւայ

^բ Կամ՝ բաները կը յոգնին

^գ Եբր.՝ տուի

Ամէն ինչ որ երկինքի տակ կը կատարուի.
Աստուած այս ⁷չարչարալից գբաղումը մարդոց որդիներուն տուաւ,
Որպէսզի անով ⁸գբաղին:

- 14 Արեւին տակ բոլոր կատարուող գործերը տեսայ,
Եւ ահա՛ ամէն ինչ ունայնութիւն ու ⁹հոգիի տանջանք՝ է:
- 15 Ինչ որ ծուռ է՝ չի կրնար շտկուիլ,
Եւ ինչ որ պակաս է՝ չի կրնար համրուիլ:
- 16 Իմ սիրտիս մէջ ըսի.
«Ահա՛ ես մեծցայ, իմաստութիւն ստացայ՝
Երուսաղէմի մէջ ինձմէ առաջ եղող բոլորէն անելի,
Եւ իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տեսաւ»:
- 17 Իմ սիրտս յատկացուցի իմաստութիւնը գիտնալու,
Նաեւ խենթութիւնն ու անմտութիւնը գիտնալու.
Հասկցայ թէ ասիկա ալ հոգիի տանջանք է:
- 18 Արդարեւ շատ իմաստութեան մէջ շատ վիշտ կայ,
Եւ **իր** գիտութիւնը անելցնողը՝ **իր** կոտտանքը կ'անելցնէ:

2

Իմ սիրտիս մէջ ըսի. «Եկո՛ւր հիմա, փորձարկե՛մ քեզ ուրախութեան միջոցով.
Ուստի ¹վայելէ՛ բարօրութիւնը»:
Սակայն ահա՛ ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է:

- 2 Ծիծաղին համար ըսի. «Խե՛նթ է»,
Եւ ուրախութեան համար. «Ի՞նչ է իր ըրածը»:
- 3 Սիրտիս մէջ ²փնտռեցի որ մարմինս գինիին ³յանձնեմ,
Ու սիրտս իմաստութեամբ առաջնորդելով անմտութիւնը ⁴ըմբռնեմ,
Որպէսզի տեսնեմ թէ մարդոց որդիներուն համար ի՛նչն է բարին՝
Որ **կրնան** ընել երկինքի տակ
Իրենց կեանքի ⁵բոլոր օրերուն՝ մէջ:
- 4 Մեծ գործեր **կատարեցի**.—
Ինծի համար տուներ կառուցանեցի **եւ** այգիներ տնկեցի.
- 5 Ինծի համար պարտէզներ ու մրգաստաններ շինեցի,

- ⁷ Եբր.՝ գէշ
- ⁸ Եբր.՝ տառապիւն
- ⁹ Կամ՝ հովի համար աշխատանք
- ¹ Եբր.՝ տե՛ս
- ² Եբր.՝ հետախուզեցի
- ³ Եբր.՝ մէջ քաշեմ
- ⁴ Եբր.՝ բռնեմ
- ⁵ Եբր.՝ օրերու թիւին

Եւ անոնց մէջ ամէն տեսակ պտղատու ծառ տնկեցի:

- 6 Ինծի համար ջուրի ակազաններ շինեցի,
Որպէսզի անոնցմով ^գծառաստանը ^էոռոգուի:
- 7 Ստրուկներ եւ ստրկուհիներ գնեցի,
Ու տանս մէջ ծնածներ ունեցայ:
Շատ արջառներու եւ ոչխարներու նախիրներ ունեցայ,
Երուսաղէմի մէջ ինձմէ առաջ եղող բոլորէն ակելի:
- 8 Նաեւ ինծի համար դիզեցի արծաթ եւ ոսկի,
Ու թագաւորներու եւ գաւառներու սեփական **գանձերը**:
Ինծի համար երգիչներ ու երգչուհիներ ^բճարեցի,
Եւ մարդոց որդիներուն վայելքները.— ^բբազմաթիւ հոմանուհիներ^ա:
- 9 Մեծ եղայ, ու գերազանցեցի
Ինձմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղող բոլորն ալ.
Իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը մնար:
- 10 Իմ աչքերս իրենց բոլոր ^դփափաքածներէն ^իչզրկեցի,
Ու սիրտիս ո՛չ մէկ ուրախութիւն մերժեցի.
Հապա սիրտս ամբողջ աշխատանքովս ուրախացաւ,
Եւ ասիկա եղաւ ամբողջ աշխատանքիս ^լվարձատրութիւնը:
- 11 Յետոյ ձեռքերուս կատարած բոլոր գործերուն նայեցայ,
Ու **գանոնք** կատարելու համար իմ կրած ամբողջ տաժանքիս,
Եւ ահա՛ ամէն ինչ ունայնութիւն ու ^նհոգիի տանջանք^ա էր,
Եւ արեւին տակ ո՛չ մէկ օգուտ կար:
- 12 Ապա դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու,
Նաեւ խենթութիւնն ու անմտութիւնը.
Արդարեւ թագաւորէն ետք եկող մարդը ի՞նչ **կրնայ ընել**.—
Ինչ որ արդէն կատարուած է:
- 13 Ուստի տեսայ թէ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է,
Ինչպէս լոյսը խաւարէն օգտակար է:
- 14 Իմաստունին աչքերը իր գլուխին վրայ են,
Իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ.
Բայց ես հասկցայ թէ
Անոնց բոլորին ալ նոյն դէպքը կը պատահի:

- ^գ Եբբ.՝ ծառ բուսցնող անտառը
- ^է Եբբ.՝ ջրուի
- ^բ Եբբ.՝ վաստկեցայ
- ^բ Եբբ.՝ հոմանուհի մը, հոմանուհիներ
- ^դ Եբբ.՝ խնդրածները
- ^ի Եբբ.՝ չարգիլեցի
- ^լ Եբբ.՝ բաժինը
- ^ն Կամ՝ հովի համար աշխատանք

- 15 Այն ատեն սիրտիս մէջ ըսի.
«Քանի անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի,
Ուրեմն ես ինչո՞ւ աւելի իմաստուն եղայ».
Այս պատճառով սիրտիս մէջ ըսի թէ ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է:
- 16 Արդարեւ իմաստունին յիշատակը յաւիտեանական չէ,
Ո՛չ ալ անմիտինը.
Որովհետեւ հիմա եղածները՝
Գալիք օրերուն բոլորն ալ պիտի մոռցուին.
Եւ ի՞նչպէս կը մեռնի իմաստունը.—
Անմիտին պէս:
- 17 Ուստի **այս** կեանքը ատեցի.
Արդարեւ արեւին տակ կատարուող գործերը ինծի ^ծչարչարալից **թուեցան**,
Քանի ամէն ինչ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է:
- 18 Ես արեւին տակ կատարած ամբողջ աշխատանքս ատեցի,
Քանի որ ինձմէ ետք ⁴եկող մարդուն պիտի ձգեմ գայն:
- 19 Ո՞վ գիտէ թէ ան իմաստո՛ւն պիտի ըլլայ՝ թէ անմիտ.
Բայց պիտի տիրէ իմ ամբողջ աշխատանքիս վրայ՝
Որ արեւին տակ կատարեցի,
Որուն մէջ իմաստուն եղայ.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է:
- 20 Հետեւաբար ⁵մտադրեցի սիրտէս կտրել յոյսս՝
Արեւին տակ կատարած ամբողջ աշխատանքէս,
- 21 Որովհետեւ մարդ կայ՝ որուն աշխատանքը
Իմաստութեամբ, գիտութեամբ եւ յաջողութեամբ եղած է,
Բայց գայն պիտի ձգէ անոր մէջ չաշխատած մարդուն՝ **իբր** իր բաժինը.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք է:
- 22 Արդարեւ մարդ արեւին տակ իր կրած ամբողջ տաժանքէն
Եւ սիրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ,
- 23 Քանի անոր բոլոր օրերը կոտտանք են,
Ու զբաղումը՝ վիշտ:
Անոր սիրտը գիշերը անգամ չի հանգստանար.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է:
- 24 Մարդուն համար ոչինչ աւելի լաւ է՝ քան ուտել ու խմել,
Եւ իր անձին բարօրութիւն վայելել տալ՝ իր աշխատանքէն:
Ես տեսայ թէ ասիկա ալ Աստուծոյ ձեռքէն կու գայ.
- 25 Որովհետեւ ⁶ինձմէ աւելի՝ ո՞վ կրնայ ուտել,
Եւ ո՞վ կրնայ վայելել:
- 26 Արդարեւ **Աստուած** իր առջեւ ⁷հաճելի եղող մարդուն

- ^ծ Կամ՝ գէշ
- ⁴ Եբր.՝ մխրճուած
- ⁵ Եբր.՝ դարձայ
- ⁶ Կամ՝ առանց անոր
- ⁷ Եբր.՝ բարի

Իմաստութիւն, գիտութիւն եւ ուրախութիւն կու տայ.
Իսկ մեղաւորին զբաղում կու տայ՝
Ժողվելու եւ դիզելու,
Որպէսզի Աստուծոյ առջեւ հաճելի եղողին տայ:
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է:

ԱՄԷՆ ԲԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ԿԱՅ

3

Ամէն ինչի ատենը կայ,
Ու երկինքի տակ եղող ամէն ՚բանի ժամանակը.–

- 2 Ծնելու ժամանակ եւ մեռնելու ժամանակ,
Տնկելու ժամանակ ու տնկուածը **արմատէն** խլելու ժամանակ,
- 3 Մեռցնելու ժամանակ եւ բուժելու ժամանակ,
Քանդելու ժամանակ ու կառուցանելու ժամանակ,
- 4 Լալու ժամանակ եւ ծիծաղելու ժամանակ,
Հեծեծելու ժամանակ ու ցատկոտելու ժամանակ,
- 5 Զարեր նետելու ժամանակ եւ քարեր ժողվելու ժամանակ,
Գրկելու ժամանակ ու գրկելէ հեռանալու ժամանակ,
- 6 Փնտռելու ժամանակ եւ կորսնցնելու ժամանակ,
Պահելու ժամանակ ու նետելու ժամանակ,
- 7 Պատռելու ժամանակ եւ կարելու ժամանակ,
Լռելու ժամանակ ու խօսելու ժամանակ,
- 8 Սիրելու ժամանակ եւ ատելու ժամանակ,
Պատերազմի ժամանակ ու խաղաղութեան ժամանակ:
- 9 Գործողին ի՞նչ օգուտ կայ
Իր **Կատարած** աշխատանքէն՝:
- 10 Տեսայ այն զբաղումը՝ որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ,
Որպէսզի անով **՚զբաղին**:
- 11 Ան ամէն ինչ գեղեցիկ ըրաւ իր ժամանակին,
Եւ **՚մարդուն միտքին՝ մէջ յաւիտենականութեան մտածումը** դրաւ.
Սակայն ո՛չ մէկը կրնայ յայտնաբերել Աստուծոյ ըրած գործը՝
Սկիզբէն մինչեւ վախճանը:
- 12 **Սա՛** գիտեմ թէ ուրախանալէ
Եւ կեանքի ընթացքին բարիք ընելէ զատ
Ուրիշ լաւ բան չկայ անոնց համար,
- 13 Եւ թէ ամէն մարդու ուտելն ու խմելը,

^ա Կամ՝ բաղձանքի

^բ Եբբ.՝ Պատռելու

^գ Կամ՝ կրած տաժանքէն

^դ Եբբ.՝ տառապին

^ե Եբբ.՝ անոնց սիրտին

Նաեւ իր ամբողջ աշխատանքէն բարօրութիւն ^գվայելելը՝
Աստուծոյ պարգեւն է:

- 14 Գիտեմ թէ ամէն ինչ որ Աստուած կ'ընէ՝ յաւիտեան պիտի գոյատեւէ.
Ոչինչ **կարելի** է անոր վրայ աւելցնել, ո՛չ ալ անկէ պակսեցնել.
Աստուած **ասիկա** կ'ընէ, որպէսզի իր երեսէն վախճան:
- 15 Ինչ որ եղած է՝ հիմա ալ կայ,
Ինչ որ պիտի ըլլայ՝ արդէն եղած է,
Եւ Աստուած ^էանցածը կը փնտռէ:

ԱՆԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

- 16 Նաեւ արեւին տակ տեսայ թէ իրաւունքին նստավայրը ^բանհրաւութիւն կայ,
Եւ արդարութեան նստավայրը՝ ամբարշտութիւն:
- 17 Իմ սիրտիս մէջ ըսի. «Աստուած պիտի դատէ արդարն ու ամբարիշտը,
Որովհետեւ ^բհոն ժամանակ կայ ամէն ^գբանի եւ ամէն արարքի համար»:
- 18 Իմ սիրտիս մէջ ըսի՝
Մարդոց որդիներուն հարցին մասին,
Թէ Աստուած զանոնք պիտի ^հփորձարկէ,
Ու պիտի տեսնեն թէ իրենք անասուններ են:
- 19 Արդարեւ ինչ որ մարդոց որդիներուն կը պատահի,
Անասուններուն ալ կը պատահի.
Նոյն բանը կը պատահի անոնց:
Ինչպէս մէկը կը մեռնի, այնպէս ալ միւսը կը մեռնի.
Բոլորը նոյն շունչը ունին:
Մարդը անասունէն գերազանց չէ,
Որովհետեւ ամէն ինչ ունայնութիւն է:
- 20 Բոլորը նոյն տեղը կ'երթան.
Ամէն ինչ հողէն եղաւ, եւ ամէն ինչ հողին կը վերադառնայ:
- 21 Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն շունչը վեր կ'ելլէ,
Իսկ անասուններուն շունչը վար կ'իջնէ՝ գետինը:
- 22 Տեսայ թէ մարդուն համար ոչինչ աւելի լաւ է՝
Զան իր գործերով ուրախանալ,
Որովհետեւ ատիկա է անոր բաժինը.
Արդարեւ ո՞վ պիտի տանի զինք՝ որ տեսնէ
Թէ իրմէ ետք ի՛նչ պիտի ըլլայ:

^գ Եբր.՝ տեսնելը

^է Եբր.՝ հալածուածը

^բ Եբր.՝ ամբարշտութիւն

^բ Այսինքն՝ Աստուծոյ դատարանը

^գ Կամ՝ բաղձանքի

^հ Եբր.՝ մաքրէ

4

Ես դարձայ ու տեսայ
Արեւին տակ կատարուող բոլոր հարստահարութիւնները:
Ահա՛ հարստահարուածներուն աչքը արցունք կար,
Բայց անոնք մխիթարիչ չունէին:

Անոնց հարստահարիչներուն ձեռքը ոյժ կար,
Սակայն իրենք ալ մխիթարիչ չունէին:

2 Ես մեռեալները՝ արդէն մեռածները
Հիմա ապրողներէն անելի դրուատեցի:

3 Բայց ա՛ն որ մինչեւ հիմա եղած չէ՝ երկուքէն անելի քախտաւոր է,
Որովհետեւ արեւին տակ կատարուող չարութիւնը չտեսաւ:

4 Ես ամէն աշխատանք
Եւ ամէն յաջող գործ տեսայ,
Որոնց համար մէկը միւսին կը նախանձի.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն ու Բոգի տանջանք՝ է:

5 Անմիտը իր ձեռքերը կը ծալէ,
Եւ իր միսը կ'ուտէ:

6 Անելի լաւ է մէկ բուռ Գանգստութիւն,
Քան երկու ասի Դաշխատանք ու հոգիի տանջանք՝:

7 Ես դարձայ եւ արեւին տակ ունայնութիւն տեսայ.—

8 Մարդ կայ՝ առանց Եյաջորդի,
Ո՛չ որդի ունի, ո՛չ ալ եղբայր,
Բայց անոր ամբողջ աշխատանքը վախճան չունի.
Անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար,
Ու չ'ըսեր. «Ես որո՞ւ համար կ'աշխատիմ,
Եւ անձս բարիքէ կը զրկեմ»:
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն ու Գարչարալից զբաղում է:

9 Երկուքը մէկէն լաւ է,
Որովհետեւ իրենց աշխատանքը լաւ վարձք ունի,

10 Քանի որ եթէ իյնան, մէկը ընկերակիցը կը վերցնէ.
Բայց վա՛յ ինկող մէկուն՝
Որ գինք վերցնող երկրորդ մը չունի:

11 Նաեւ եթէ երկու անձ միասին պառկին՝ կը տաքնան.
Բայց մէկը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ՝ եթէ առանձին է:

^u Եբբ.՝ լաւ

^p Կամ՝ հովի համար աշխատանք

^q Եբբ.՝ հանգստութեամբ լեցուն

^r Եբբ.՝ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով լեցուն

^t Եբբ.՝ երկրորդի

^q Եբբ.՝ գէշ

- 12 Եթէ մէկը ^էհրեն յաղթէ,
Երկուքը կրնան անոր ^ըընդդիմանալ.
Երեքպատիկ դերձանը ^թդիւրաւ չի փրթիր:
- 13 Աւելի լաւ է ^ժչքաւոր ու իմաստուն ^հտղան,
Քան ծեր եւ անմիտ թագաւորը,
Որ ա՛լ չի գիտեր խրատուիլ:
- 14 Արդարեւ մէկը բանտէն կ'ելլէ՝ որպէսզի թագաւորէ,
Բայց ուրիշ մը, որ լթագաւոր ծնած է՝, թշուառ կ'ըլլայ:
- 15 Տեսայ արեւին տակ քալող բոլոր ապրողները
Այն տղային հետ՝ որ թագաւորին երկրորդն էր
Եւ անոր տեղը պիտի ^լանցնէր:
- 16 Ամբողջ ժողովուրդը – բոլոր անոնք՝ որոնց առջեւ էր – ^ժանթիւ էր՝,
Սակայն յաջորդները իրմով պիտի չուրախանան.
Անշո՛ւշտ ասիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է:

ԱՆԽՈՇԵՄ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐ ՄԻ՛ՐՆԵՐ

5

Երբ Աստուծոյ տունը երթաս, ուշադի՛ր եղիր ոտքիդ.
Աւելի մտի՛կ ընելու համար մօտեցիր,
Քան անմիտներուն զոհը ^ամատուցանելու.
Արդարեւ անոնք չեն գիտեր թէ չարիք կը գործեն:

- 2 Բերանովդ մի՛ արտորար,
Եւ սիրտդ թող չշտապէ Աստուծոյ առջեւ ^բխօսելու.
Քանի Աստուած երկինքն է, իսկ դուն՝ երկրի վրայ,
Քու խօսքերդ թող քիչ ըլլան.
- 3 Արդարեւ երազը շատ զբաղումէն յառաջ կու գայ,
Եւ անմիտին ձայնը՝ շատ խօսքերէն:
- 4 Երբ Աստուծոյ ուխտ ընես՝

^է Այսինքն՝ առանձին եղողին

^ը Եբբ.՝ դէմ կենալ

^թ Եբբ.՝ շուտով

^ժ Եբբ.՝ խեղճ

^հ Եբբ.՝ գաւակը

^լ Կամ՝ իր թագաւորութեան մէջ

^կ Եբբ.՝ կայներ

^ծ Եբբ.՝ վախճան չունէր

^ա Եբբ.՝ տալու

^բ Եբբ.՝ խօսք դուրս հանելու

ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ ԳԻՐԸ

Մի՛ ուշացներ զայն կատարելը,
Զանի որ Աստուած անմիտներուն չի հաճիր.
Կատարէ՛ ըրած ուխտդ:

5 Աւելի լաւ է որ ուխտ չընես,
Զան թէ ուխտ ընես ու չկատարես:

6 Մի՛ թոյլատրեր՝ որ քու բերանդ մարմինիդ մեղանջել տայ,
Եւ հրեշտակին առջեւ մի՛ ըսեր. «Սխալեցայ»:
Ինչո՞ւ Աստուած քու Գիտօքիդ համար զայրանայ,
Ու ձեռքերուդ գործը փճացնէ:

7 Արդարեւ երազներուն շատութեան մէջ
Եւ խօսքերուն շատութեան մէջ
Ունայնութիւններ ալ կան,
Բայց դուն վախցի՛ր Աստուծմէ:

ԿԵԱՆԸ ԱՆՕԳՈՒՏ Է

8 Եթէ գաւառի մը մէջ տեսնես թշուառին եղած հարստահարութիւնը,
Եւ իրաւունքին ու արդարութեան բռնաբարուիլը,
Մի՛ զարմանար այդ բանին վրայ.
Արդարեւ բարձրերուն վրայ աւելի բարձր մը կը ^Դհսկէ,
Եւ անոնցմէ բարձրագոյնը կայ:

9 ^ԵԵրկիրը բոլորին օգտակար է.
Նոյնիսկ թագաւորին ծառայութիւն կ'ըլլայ արտէն:

10 Արծաթ սիրողը արծաթէն չի կշտանար,
Ո՛չ ալ ճոխութիւն սիրողը՝ **երկրի** բերքէն.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է:

11 Երբ բարիքը շատնայ՝
Ուտողներն ալ կը շատնան.
Ուրեմն ^Գզայն ունեցողներուն՝ ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝
Իրենց աչքերով տեսնելէն զատ:

12 Զաղցր է աշխատողին քունը՝
Զիչ կերած ըլլայ՝ թէ շատ.
Բայց հարուստին ^Էյագեցումը
Չ'արտօներ որ ան քնանայ:

13 Արեւին տակ տեսայ թէ ^Ըցաւառիթ չարիք մը կայ,

^Գ Եբբ.՝ ձայնիդ

^Դ Եբբ.՝ դիտէ

^Ե Կամ՝ Հողը

^Գ Եբբ.՝ անոր տէրերուն

^Է Եբբ.՝ կշտացումը

^Ը Եբբ.՝ հիւանդացնող

Այսինքն՝ այն հարստությունը, որ իր տիրոջ ձախորդութեան համար պահուած է.

14 Եթէ այդ հարստութիւնը ձախորդ Բրիպուածով մը կորսուի,
Եւ ինք որդի մը ծնանի, ան իր ձեռքը ոչինչ կ'ունենայ:

15 Ինչպէս իր մօր ժորովայնէն ելաւ,

Այնպէս մերկ պիտի վերադառնայ.

Ինչպէս եկաւ՝ **այնպէս** պիտի երթայ,

Ու իր աշխատանքէն ոչինչ պիտի առնէ՝ որ իր ձեռքով տանի:

16 Այս ալ ցաւառիթ չարիք մըն է,
Որ ինչպէս եկաւ՝ ճիշդ այնպէս կ'երթայ.

Ուստի ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ իրեն,

Որ հովի համար աշխատեր է:

17 Իր **կեանքի** բոլոր օրերը խաւարի մէջ ի՞կը սպառէ՝,

Մեծ վիշտով, հիւանդութեամբ ու զայրոյթով:

18 Ահա՛ւասիկ ինչ որ տեսայ. —

Լաւ եւ Վայելուչ է **մարդուն**՝ ուտել ու խմել,

Եւ Աստուծոյ իրեն տուած կեանքին իբրև օրերուն՝ մէջ՝

Արեւին տակ իր կատարած ամբողջ աշխատանքէն բարօրութիւն Ժվայելել,

Որովհետեւ ասիկա՛ է իր բաժինը:

19 Այն մարդուն՝ որուն Աստուած հարստութիւն ու գոյք կու տայ,

Եթէ անոր իրաւասութիւն տայ անկէ ուտելու եւ բաժինը առնելու,

Նաեւ իր աշխատանքէն ուրախանալու,

Ասիկա Աստուծոյ պարգեւն է:

20 Արդարեւ ան իր կեանքին օրերը շատ պիտի չյիշէ,

Քանի որ Աստուած պատասխանած է **անոր**՝ իր Վսիրտը ուրախացնելով՝:

6

Արեւին տակ տեսայ թէ չարիք մը կայ,

Որ մարդոց մէջ շատ **կը գտնուի**. —

2 Աստուած մարդու մը հարստութիւն, գոյք ու պատիւ կու տայ,

Այնպէս որ իր անձին փափաքած որեւէ բանին կարօտ չ'ըլլար.

Բայց Աստուած անոր իրաւասութիւն չի տար անկէ ուտելու,

Հապա զայն օտարազգի մը կ'ուտէ:

Ասիկա՛ **ալ** ունայնութիւն եւ «ցաւառիթ չարիք» մըն է:

^բ Եբր.՝ զբաղումով

^գ Եբր.՝ փորէն

^դ Կամ՝ կ'ուտէ

^է Եբր.՝ գեղեցիկ

^զ Եբր.՝ օրերու թիւին

^ը Եբր.՝ տեսնել

^կ Եբր.՝ սիրտին ուրախութեան մէջ

- 3 Եթէ մարդ մը հարիւր **գաւակ** ծնանի
 Ու շատ տարիներ ապրի,
 Եւ անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլան
 Բայց անոր անձը բարօրութենէ չկշտանայ
 Եւ ան գերեզման ալ չունենայ,
 Կ'ըսեմ թէ վիժածը անկէ աւելի լաւ է:
- 4 Արդարեւ ասիկա ունայնութեամբ եկեր ու խաւարով գացեր է,
 Եւ իր անունը խաւարով պիտի ծածկուի.
- 5 Արեւն ալ չէ տեսեր, ու **ոչից** գիտցեր է.
 Ասիկա միւսէն աւելի հանգիստ է:
- 6 Իսկ եթէ անիկա երկու հազար տարի ալ ապրի
 Ու բարօրութիւն^բ չվայելէ,
 Միթէ բոլորը նոյն տեղը չե՞ն երթար:
- 7 Մարդուն ամբողջ աշխատանքը իր բերանին համար է,
 Սակայն **անոր** ախորժակը չի յագենար:
- 8 Արդարեւ իմաստունը անմիտէն ի՞նչ առաւելութիւն ունի.
 Ապրողներուն մէջ շրջիլ գիտցող դժբախտը ի՞նչ **օգուտ** կ'ունենայ:
- 9 Աւելի լաւ է աչքերով տեսնել՝ քան անձով՝ փափաքիլ.
 Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն ու ^դհոգիի տանջանք՝ է:
- 10 Ինչ որ եղած է՝ արդէն իր անունով կոչուած է,
 Եւ ^եյայտնի է թէ մարդն է **անուն դնողը**.
 Սակայն ան իրմէ զօրաւորին հետ չի կրնար վիճիլ:
- 11 Զանի ունայնութիւնը շատցնող շատ բաներ կան,
 Մարդը ի՞նչ առաւելութիւն ունի:
- 12 Արդարեւ ո՞վ գիտէ թէ ի՞նչը լաւ է մարդուն՝ **իր** կեանքին մէջ,
 Ստուերի պէս անցուցած իր ունայն կեանքին՝ ^բբոլոր օրերուն՝ մէջ.
 Եւ ո՞վ պիտի իմացնէ մարդուն՝
 Թէ իրմէ ետք արեւին տակ ի՞նչ պիտի ըլլայ:

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

7

Աւելի լաւ է **բարի** անունը՝ քան ^ահոտաւէտ իւղը,
 Ու մահուան օրը՝ քան ծնունդին օրը:

^ա Եբր.՝ գէշ հիւանդութիւն

^բ Եբր.՝ չտեսնէ

^գ Եբր.՝ քալել

^դ Կամ՝ հովի համար աշխատանք

^ե Եբր.՝ գիտցուած

^բ Եբր.՝ օրերու թիւին

^ա Եբր.՝ լաւորակ

- 2 Աւելի լաւ է սուգի տուն երթալ՝
Զան խնճոյքի տուն երթալ.
Որովհետեւ ա՛յս է ամէն մարդու վախճանը,
Եւ ապրողը ^բասոր ուշադրութիւն դարձնելու է՝:
- 3 Աւելի լաւ է վիշտը՝ քան ծիծաղը,
Զանի որ երեսին տրտմութեամբ սիրտը կը բարելաւուի:
- 4 Իմաստուններուն սիրտը սուգի տունը կ'ըլլայ,
Իսկ անմիտներուն սիրտը՝ ուրախութեան տունը:
- 5 Աւելի լաւ է իմաստունին սաստը լսել,
Զան անմիտներուն երգը ^գլսել.
- 6 Արդարեւ ինչպէս է փուշերուն ձայնը՝ կաթսային տակ,
Այնպէս է անմիտներուն ծիծաղը.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է:
- 7 Ի՛րապէս հարստահարութիւնը իմաստունը կը խենթացնէ,
Ու ^դկաշառքը մարդուն սիրտը ^եկ'ապականէ:
- 8 Աւելի լաւ է բանի մը վախճանը՝ քան սկիզբը.
Աւելի լաւ է ^զհամբերատար ոգին՝ քան ^էխրոխտ ոգին:
- 9 Մի՛ արտորար հոգիովդ բարկանալու,
Զանի որ գրգռութիւնը անմիտներուն ծոցին մէջ կը հանգչի:
- 10 Մի՛ ըսեր. «Ինչո՞ւ նախկին օրերը այս օրերէն լաւ էին»,
Որովհետեւ այս մասին ուղղած հարցումդ իմաստութեամբ չէ:
- 11 Իմաստութիւնը ժառանգութեան պէս լաւ է,
Եւ արելը տեսնողներուն օգտակար է:
- 12 Արդարեւ իմաստութիւնը հովանի է,
Արծաթն ալ հովանի է,
Բայց գիտութեան օգտակարութիւնը սա՛ է.—
Իմաստութիւնը ^զզինք ունեցողները՝ կ'ապրեցնէ:
- 13 Նայէ՛ Աստուծոյ գործին,
Որովհետեւ անոր ծռածը ո՞վ կրնայ շտկել:
- 14 Բարօրութեան օրը գուա՛րթ եղիր,
Իսկ ձախորդ օրը ^բզգուշացի՛ր.
Աստուած ասոնք իրարու դիմաց դրաւ,

^բ Եբբ.՝ գայն իր սիրտին մէջ դնելու է

^գ Եբբ.՝ լսող մարդ ըլլալ

^դ Եբբ.՝ պարգեւը

^ե Եբբ.՝ կը կորսնցնէ

^զ Եբբ.՝ երկայն

^է Եբբ.՝ բարձր

^բ Եբբ.՝ իր տէրերը

^բ Եբբ.՝ գնէ՛

Վերադարձի մարդ չգտնե՛ք իրմէ՛ տեղ **ըլլալիքը**։

- 15 Իմ ի՛նչուսնայն կեանքիս՝ մէջ ամէն **բան** տեսայ.–
Արդար կայ՝ որ իր արդարութեան մէջ կը կորսուի,
Եւ ամբարիշտ կայ՝ որ իր չարութեան մէջ **կեանքը** կ'երկարէ։
- 16 Յոյժ շատ արդար մի՛ ըլլար,
Ու դուն քեզ չափազանց իմաստուն մի՛ կարծեր.
Ինչո՞ւ ՚փճանաս։
- 17 Յոյժ շատ ամբարիշտ մի՛ ըլլար, եւ անմիտ մի՛ ըլլար.
Ինչո՞ւ ատենէդ առաջ մեռնիս։
- 18 Լաւ է որ ասիկա բռնես եւ անկէ ալ ձեռքդ չքաշես,
Զանի Աստուծմէ վախցողը ամենէն **ապահով** կ'ելլէ։
- 19 Իմաստութիւնը անելի կը գօրացնէ իմաստունը,
Զան քաղաքի մը մէջ եղող տասը կառավարիչ՝ **այդ քաղաքը**։
- 20 Ի՛րապէս երկրի վրայ չկայ արդար մարդ՝
Որ բարիք ընէ ու **երբեք** չմեղանչէ։
- 21 Ուստի ՚ուշադրութիւն մի՛ դարձներ՝ ամէն ըսուած խօսքի,
Որպէսզի չլսես քու ծառայիդ քեզ անիծելը.
- 22 Արդարեւ քու սիրտդ գիտէ թէ
Դո՛ւն ալ շատ անգամ ուրիշները անիծեր ես։
- 23 Այս բոլորը իմաստութեամբ փորձարկեցի.
Ես ըսի. «Իմաստուն պիտի ըլլամ».
Բայց ան ինձմէ հեռու էր։
- 24 Ինչ որ հեռուն է,
Ու չափազանց խորունկ, ո՞վ **կրնայ** յայտնաբերել։
- 25 Ես ՚ուշադրութիւնս դարձուցի՝, որպէսզի գիտնամ, հետախուզեմ
Եւ փնտռեմ իմաստութիւնն ու հնարամտութիւնը.
Նաեւ գիտնամ ամբարշտութեան ՚յիմարութիւնը
Եւ անմտութեան խենթութիւնը։
- 26 Ես մահէն անելի դառն գտայ այն կինը՝
Որուն սիրտին մէջ ցանցեր եւ ուռկաններ կան,
Ու ձեռքերուն մէջ՝ կապեր.
Աստուծոյ առջեւ հաճելի եղողը անկէ կ'ազատի,
Բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի։
- 27 Ահա՛ սա՛ գտայ,– կը յայտարարէ Ժողովողը,–
Մէկ առ մէկ **բաները քննելով՝ անոնց** պատճառը յայտնաբերելու համար.

Վ **Եբր.**՝ Այն պատճառով որ

Ի **Եբր.**՝ ունայնութեան օրերուս

Լ **Եբր.**՝ ամայանաս

Խ **Եբր.**՝ սիրտիդ մէջ մի՛ դներ

Ն **Եբր.**՝ սիրտիս մէջ դարձուցի

Կ **Եբր.**՝ անմտութիւնը

- 28 (Ինչ որ անձս տակաւին կը փնտռէ,
Բայց գտած չէ.)
Այդ մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ,
Բայց բոլոր ասոնց մէջ մէկ կին չգտայ:
- 29 Ահա՛ միայն սա՛ գտայ.–
Աստուած մարդը ուղիղ՝ ստեղծեց,
Բայց անոնք շատ հնարքներ փնտռեցին:

8

Իմաստունին պէս ո՞վ կայ,
Եւ խօսքի մեկնութիւնը ո՞վ գիտէ.
Մարդուն իմաստութիւնը անոր երեսը կը փայլեցնէ,
Ու երեսին պնդութիւնը կը փոխուի:

ԹԱԳԱԻՈՐԻՆ ՀՆԱԶԱՆԴԻԼ

- 2 Ես կը խրատեմ որ թագաւորին՝^ա հրամանը պահես
Եւ գործադրես՝ Աստուծոյ **եղած** երդումին պատճառով:
- 3 Մի՛ արտորար՝ որ անոր առջեւէն երթաս,
Մի՛ բյարատելեր չար արարքի մէջ,
Որովհետեւ ան իր ամբողջ փափաքածը կ'ընէ.
- 4 Ուր որ թագաւորին խօսքը կայ՝ հոն իշխանութիւն կայ,
Եւ ո՞վ կրնայ անոր ըսել. «Ի՞նչ կ'ընես»:
- 5 Պատուիրանը պահողը ո՛չ մէկ չար արարք կը գործէ,
Եւ իմաստունին միտքը ժամանակն ու դատաստանը գիտէ,
- 6 Զանի որ ամէն իբան **իր** ժամանակն ու դատաստանը ունի:
Արդարեւ մարդուն վրայ շատ ձախորդութիւն կը **հասնի**,
- 7 Որովհետեւ ան ըլլալիքը չի գիտեր,
Եւ ո՞վ պիտի իմացնէ անոր թէ ի՛նչպէս պիտի ըլլայ:
- 8 Ո՛չ մէկը հոգիին վրայ կը տիրէ՝ որ հոգին արգելափակէ,
Եւ մահուան օրուան վրայ տիրող չկայ.
Այդ պատերազմին մէջ՝ **ազատ** արձակում՝ չկայ,
Եւ ամբարշտութիւնը՝ զայն գործողը՝ չ'ազատեր:

- ^հ Եբր.՝ ըրաւ
- ^ա Եբր.՝ բերանը
- ^բ Եբր.՝ կենար
- ^գ Եբր.՝ գիտնայ
- ^դ Կամ՝ բաղձանք
- ^ե Կամ՝ զինադադար
- ^զ Եբր.՝ իր տէրը

ԱՄԲԱՐԻՇՏՆ ՈՒ ԱՐԴԱՐԸ

- 9 Ասոնք բոլորը տեսայ,
Ու արեւին տակ կատարուող ամէն արարքի ^Էդարձուցի ուշադրութիւնս^Է։
Ատեն կայ, երբ մարդը **ուրիշ** մարդուն վրայ կը տիրէ՝
Իր ծախորդութեան համար։
- 10 Այսպէս՝ տեսայ ամբարիշտներ որոնք թաղուեցան.
Եկած ու գացած էին սուրբ տեղէն,
Եւ մոռցուեցան այն քաղաքին մէջ՝ ուր այսպէս վարուած էին.
Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է։
- 11 Զանի չար արարքին դէմ **տրուած** վճիռը շուտով չի գործադրուիր,
Մարդոց որդիներուն սիրտը՝
Չարիք ընելու **փափաքով** լեցուած է իրենց մէջ։
- 12 Թէեւ մեղաւորը հարիւր անգամ չարիք գործէ
Եւ իր **օրերը** երկարին,
^ԸՍտուգապէս գիտեմ թէ Աստուծմէ վախցողները բարօրութիւն պիտի ունենան,
Որովհետեւ անոր երեսէն կը վախնան։
- 13 Իսկ ամբարիշտը բարօրութիւն պիտի չունենայ.
Ան **իր** օրերը պիտի չերկարէ, **հապա** ստուերի պէս պիտի ըլլայ,
Որովհետեւ Աստուծոյ երեսէն չի վախնար։
- 14 Ունայնութիւն մը կայ, որ երկրի վրայ կը կիրարկուի.
Այսինքն արդարներ կան, որոնց կը ^Թհատուցանուի ամբարիշտներուն արարքին
համեմատ,
Եւ ամբարիշտներ ալ կան, որոնց կը հատուցանուի արդարներուն արարքին
համեմատ.
Ըսի. «Ասիկա՛ ալ ունայնութիւն է»։
- 15 Ես ուրախութիւնը դրուատեցի,
Որովհետեւ մարդ արեւին տակ
Աւելի լաւ բան չունի՝
Զան ուտել, խմել եւ ուրախանալ։
Արդարեւ ասիկա՛ իրեն պիտի մնայ իր աշխատանքէն՝
Արեւին տակ Աստուծոյ իրեն տուած կեանքին օրերուն մէջ։
- 16 Երբ ես ուշադրութիւնս դարձուցի իմաստութիւնը գիտնալու,
Ու երկրի վրայ կատարուող զբաղումները տեսնելու,
(Արդարեւ թէ՛ ցերեկ եւ թէ գիշեր
Իր աչքը քուն չտեսնող **մարդ** կայ,)
- 17 Աստուծոյ բոլոր գործերէն ^Ժհասկցայ
Թէ մարդ չի կրնար յայտնաբերել այն գործը՝ որ արեւին տակ կը կատարուի.

- ^Է Եբբ.՝ սիրտիս մէջ դրի
- ^Ը Եբբ.՝ իրապէս
- ^Թ Եբբ.՝ պատահի
- ^Ժ Եբբ.՝ տեսայ

Որովհետև մարդ կ'աշխատի **զայն** փնտռել, բայց չի յայտնաբերեր.
Թէև իմաստունը ըսէ թէ գիտէ, չի կրնար **զայն** յայտնաբերել:

9

Արդարեւ այս բոլորին **“ուշադրութիւն դարձուցի”**
Որ այս բոլորը բացայայտեմ,
Թէ արդարներն ու իմաստունները, նաեւ անոնց գործերը,
Աստուծոյ ձեռքին մէջ են.
Մարդ ո՛չ սէրը, ո՛չ ալ ատելութիւնը գիտէ.
Ամէն ինչ անոնց առջեւ է:

2 Ամէն բան հաւասարապէս ամենուն **կը պատահի.**

Արդարին եւ ամբարիշտին,
Բարի **մարդուն**, մաքուրին ու անմաքուրին,
Զոհ մատուցանողին եւ զոհ չմատուցանողին
Պատահած դէպքը նոյնն է:

Ինչպէս է բարի **մարդը**, այնպէս է մեղաւորը.
Երդում ընողը՝ երդումէ վախցողին պէս է:

3 Սա՛ չարիք մըն է, որ արեւին տակ կատարուող ամէն ինչի մէջ՝

Բոլորին **պատահած** դէպքը նոյնն է:
Նաեւ մարդոց որդիներուն սիրտը
Չարութեամբ լեցուած է,
Ու խենթութիւն կայ իրենց սիրտին մէջ՝ մինչ կ'ապրին.
Անկէ ետք մեռեալներուն **կ'երթան:**

4 Արդարեւ բոլոր ապրողներուն **՝միացած մարդուն յոյս**՝ կայ,

Որովհետև ողջ շունը մեռած առիծէն աւելի լաւ է:

5 Արդարեւ ապրողները գիտեն թէ պիտի մեռնին,

Իսկ մեռեալները ոչինչ գիտեն.
Անոնց համար ա՛լ **՝վարձատրութիւն չկայ,**
Որովհետև իրենց յիշատակը մոռցուած է:

6 Անոնց թէ՛ սէրը, թէ՛ ատելութիւնը,

Թէ՛ ալ նախանձը արդէն կորսուած են,
Եւ անոնք արեւին տակ կատարուող **բաներէն**
Ա՛լ յաւիտեան բաժին չունին:

7 Գնա՛, հացդ ուրախութեամբ կեր,

Ու գինիդ գուա՛րթ սիրտով խմէ.
Որովհետև Աստուած արդէն հաւանեցաւ քու արարքներուդ:

8 Հագուստներդ ամէ՛ն ատեն թող ճերմակ ըլլան,

Ու գլուխիդ վրայէն **հոտաւէտ** իւղը թող չպակսի:

9 **՝Վայելէ՛ կեանքը քու սիրած կնոջդ հետ՝**

^u **Եբբ.**՝ սիրտիս մէջ դրի

^p **Եբբ.**՝ ընկերացածին ապահովութիւն

^q **Եբբ.**՝ վարձք

^r **Եբբ.**՝ Տե՛ս

Քու ունայն կեանքիդ բոլոր օրերուն մէջ,
Որ **Աստուած** քեզի տուաւ արեւին տակ՝
Քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ.
Արդարեւ անկկա՛ է քու բաժինդ **այս** կեանքին մէջ՝
Արեւին տակ կատարած աշխատանքէդ:

10 Ամէն ինչ որ ձեռքդ կը գտնէ՝ ընելու,
Ամբողջ ոյժովդ ըրէ.
Որովհետեւ ^Կդժոխքին մէջ՝ ուր կ'երթաս,
Գործ, հնարամտութիւն, գիտութիւն եւ իմաստութիւն չկան:

11 Դարձայ եւ արեւին տակ տեսայ
Թէ մրցարշաւը թերեւաշարժներուն չէ,
Պատերազմը գօրաւորներուն չէ,
Հացը իմաստուններուն չէ,
Հարստութիւնը խելացիներուն չէ,
Նաեւ շնորհքը գիտուններուն չէ.
Հապա ժամանակ ու ^Գդիպուած կը պատահին բոլորին:

12 Արդարեւ մարդն անգամ իր ժամանակը չի գիտեր.
Ինչպէս ձուկերը ձախորդութեան ուռկանով կը բռնուին,
Եւ ճնճողուկները վարմի մէջ կը բռնուին,
Նոյնպէս ալ մարդոց որդիները որոգայթի մէջ կ'իյնան,
Երբ ձախորդութեան ժամանակը յանկարծ իրենց վրայ ^Կհասնի:

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՅԻՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

- 13 Արեւին տակ սա՛ իմաստութիւնն ալ տեսայ,
Եւ ան ինծի մեծ **թուեցաւ**.—
- 14 Պզտիկ քաղաք մը կար, ու մէջն ալ՝ քիչ մարդ.
Անոր դէմ մեծ թագաւոր մը եկաւ ու զայն պաշարեց,
Եւ անոր դէմ մեծ ^Բպատնէշներ կառուցանեց:
- 15 Անոր մէջ ^Քչքաւոր **բայց** իմաստուն մարդ մը գտնուեցաւ,
Որ իր իմաստութեամբ քաղաքը ազատեց.
Բայց ո՛չ մէկը այդ չքաւոր մարդը յիշեց:
- 16 Այն ատեն ըսի.
«Աւելի լաւ է իմաստութիւնը՝ քան զօրութիւնը,
Թէեւ չքաւորին իմաստութիւնը կ'արհամարհեն
Եւ անոր խօսքերը մտիկ չեն ըներ»:

- ^Կ Այսինքն՝ մեռած անձերու կայանին
- ^Գ Եբր.՝ պատահար
- ^Կ Եբր.՝ իյնայ
- ^Բ Եբր.՝ ամրութիւններ
- ^Ք Եբր.՝ խեղճ

- 17 Իմաստուններուն խօսքերը հանգստութեան մէջ աւելի լաւ կը լսուին՝ քան անմիտներուն մէջ տիրողին աղաղակը:
- 18 Աւելի լաւ է իմաստութիւնը՝ քան պատերազմական զէնքերը. Բայց մէկ մեղաւորը շատ բարիքներ կորսնցնել կու տայ:

10

Մեռած ճանճերը **«բուրագործին ^բհոտաւէտ** իւղը գարշահոտ կ'ընեն».

Քիչ մը անմտութիւնն **ալ այդպէս կ'ընէ** ան՝ որ յարգուած է իր իմաստութեան եւ պատիւին համար:

- 2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն է, իսկ անմիտին սիրտը իր ձախ կողմն է:
- 3 Անմիտը՝ նոյնիսկ երբ ճամբայէն քալէ՝ իր անմիտ ըլլալը բոլորին **«ցոյց կու տայ»**, քանի որ **«պակասամիտ է:**
- 4 Եթէ կառավարիչին **«բարկութիւնը քեզի դէմ բորբոքի»**, Զու տեղդ մի՛ ձգեր, Որովհետեւ **«քաղցրութիւնը մեծ յանցանքները կը դարմանէ»:**
- 5 Արեւին տակ չարիք մըն **ալ տեսայ**, Որ իբր թէ կառավարիչէն **«եկած սխալմունք մը ըլլայ»**–
- 6 Անմտութիւնը մեծ բարձունքներու վրայ կը դրուի, Ու հարուստները նուաստութեան մէջ կը մնան:
- 7 Տեսայ ստրուկներ՝ ձիերու վրայ **հեծած**, Եւ իշխանաւորներ՝ որոնք գետինի վրայ կը քալէին, ստրուկներու պէս:
- 8 Փոս փորողը՝ ինք անոր մէջ կ'իյնայ, Ու ցանկապատ **«քանդողը՝ օձը զինք կը խածնէ:**
- 9 Զարեր **«փոխադրողը անոնցմէ՝ կը վնասուի»**, Եւ փայտ ճեղքողը անկէ կը վտանգուի:
- 10 Եթէ երկաթը բթացած է, ու **մարդ անոր՝** բերանը չսրէ՝

^ա Այսինքն՝ բոյրեր շինողին

^բ Եբր.՝ իւղին գարշահոտութիւնը արտաբերել կու տան

^գ Եբր.՝ կ'ըսէ

^դ Եբր.՝ սիրտը պակաս

^ե Եբր.՝ հոգին քեզի դէմ բարձրանայ

^զ Եբր.՝ դարմանը մեծ մեղքերը կը հանգչեցնէ

^է Եբր.՝ ելած

^ը Եբր.՝ պատռողը

^թ Կամ՝ վերցնողը

^ժ Եբր.՝ ցաւ կը զգայ

^ի Եբր.՝ երեսը

Իր ոյժը՝ կրկնապատկելու է.

Բայց իմաստութիւնը՝ ^Խկ'օգնէ՝ որ յաջողի:

- 11 Եթէ օձը խածնէ՝ ^Ծքանի որ չէ հմայուած՝,
^ԿԹովհիշը օգուտ չ'ունենար:
- 12 Իմաստունին բերանին խօսքերը շնորհալի են,
Բայց անմիտին շրթունքը զինք կը կլլէ.
- 13 Անոր բերանին խօսքերուն սկզբնաւորութիւնը անմտութիւն է,
Եւ անոր խօսքին վերջաւորութիւնը գէշ խենթութիւն է:
- 14 Անմիտը իր խօսքերը կը շատցնէ:
Մարդ ինչ ըլլալիքը չի գիտեր.
Ո՞վ անոր պիտի իմացնէ
Թէ իրմէ ետք ի՞նչ պիտի ըլլայ:
- 15 Անմիտներուն աշխատանքը զիրենք կը յոգնեցնէ,
Զանի չեն գիտեր քաղաք երթալ:
- 16 Վա՛յ քեզի, երկի՛ր, երբ քու թագաւորդ՝ ^Գմանուկ է,
Եւ իշխանաւորներդ առտուն **կերակուր** կ'ուտեն:
- 17 Երանի՛ քեզի, երկի՛ր, երբ քու թագաւորդ՝ ^Ճազնուագարմ է,
Ու իշխանաւորներդ **յարմար** ատենին կ'ուտեն՝
Զօրութիւն **ստանալու** համար, եւ ո՛չ թէ ^Ղգինովութեան համար:
- 18 Ծուլութեամբ ^Չէնքը կը փլչի,
Եւ ձեռքերու թուլութեամբ տունը կը կաթի:
- 19 Հացկերոյթը ծիծաղելու համար կը սարքեն,
Ու գինին կեանքը կ'ուրախացնէ.
Իսկ արծաթը ամէն ինչի ^Քբաւարար է՝:
- 20 Միտքիդ մէջ անգամ թագաւորը մի՛ անիծեր,
Եւ ննջասենեակիդ մէջ հարուստները մի՛ անիծեր.
Որովհետեւ երկինքի թռչունը **այդ** ձայնը կը տանի,
Ու թեւաւորը խօսքը կը յայտնէ:

^Է Եբբ.՝ զօրացնելու

^Խ Եբբ.՝ օգտակար է

^Ծ Եբբ.՝ առանց հմայութեան

^Կ Եբբ.՝ Լեզուի տէրը

^Գ Եբբ.՝ տղայ

^Ճ Եբբ.՝ ազնուականի որդի

^Ղ Եբբ.՝ խմելու

^Ք Եբբ.՝ գերանէ կերտուածքը

^Ք Եբբ.՝ կը պատասխանէ

11

Նետէ՛ հացդ ջուրերու մակերեսին վրայ,
Որովհետեւ շատ օրերէն ետք զայն պիտի գտնես:

2 Եօթնին եւ ութին ալ բաժին տուր,
Զանի չես գիտեր թէ ի՛նչ ծախորդութիւն պիտի ^ահասնի երկրի վրայ:

3 Եթէ թանձր **ամպերը** լեցուն ըլլան,
Երկրի վրայ տեղատարափ կը ^բթափեն.
Երբ ծառ մը իյնայ՝ դէպի հարաւ կամ դէպի հիւսիս,
Այն տեղը ուր **այդ** ծառը ինկած է՝ հոն ^գկը մնայ՝:

4 ^դՀովը դիտողը՝ չի սերմաներ,
Եւ թանձր **ամպերուն** նայողը չի հնձեր:

5 Ինչպէս դուն չես գիտեր ի՛նչ է ^եհովին ճամբան,
Ո՛չ ալ ինչպէս ոսկորները **կը կազմուին** յղիին ^զորովայնին մէջ,
Նոյնպէս չես գիտեր ^էամենաստեղծ Աստուծոյն գործերը:

6 Առտուն ցանէ՛ քու սերմդ,
Եւ իրիկունը մի՛ հանգչեցներ ձեռքդ.
Արդարեւ չես գիտեր թէ ո՛ր մէկը պիտի յաջողի,
Ասիկա՞ թէ անիկա,
Կամ թէ երկուքը հաւասարապէս ^ընպաստաւոր պիտի ըլլան:

7 Լոյսը **ի՛րապէս** քաղցր է,
Եւ արեւը տեսնելը ^թհաճելի է աչքերուն:

8 Թէեւ մարդ մը շատ տարիներ ապրի
Ու անոնց բոլորին մէջ ուրախանայ,
Խաւարի օրերն ալ յիշելու է,
Որովհետեւ անոնք շատ պիտի ըլլան.
Ամէն ինչ որ կը ^ժպատահի՝ ունայնութիւն է:

^ա Եբր.՝ ըլլայ

^բ Եբր.՝ պարպեն

^գ Եբր.՝ կ'ըլլայ

^դ Եբր.՝ Հովին հսկողը

^ե Կամ՝ հոգիին

^զ Եբր.՝ փորին

^է Եբր.՝ ամէն ինչ ընող

^ը Եբր.՝ լաւ

^թ Եբր.՝ լաւ

^ժ Եբր.՝ հասնի

- 9 Ո՛վ երիտասարդ, ուրախացի՛ր քու պատանեկութեանդ մէջ,
Ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ թող զուարթացնէ քեզ.
Զալէ՛ սիրտիդ ճամբաներէն,
Եւ աչքերուդ նայուածքին համեմատ.
Բայց գիտցի՛ր թէ ասոնց բոլորին համար
Աստուած քեզ դատաստանի պիտի ^hկանչէ:
- 10 Ուստի հանէ՛ վիշտը քու սիրտէդ,
Ու հեռացո՛ւր չարութիւնը մարմինէդ,
Որովհետեւ պատանեկութիւնն ու ^lերիտասարդութիւնը ունայնութիւն են:

12

- Յիշէ՛ Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ՝
Դեռ վատ օրերը չեկած,
Եւ այն տարիները չհասած՝
Որոնց մէջ պիտի ըսես. «Անոնցմէ չեմ ախորժիր».
- 2 Դեռ արեւը, լոյսը, լուսինն ու աստղերը չաղօտացած,
Եւ տեղատարափին ետեւէն թանձր **ամպերը** չվերադարձած.
- 3 Այն օրը՝ երբ ^uտան պահապանները՝ պիտի դողան,
^pՈւժեղ մարդիկը՝ պիտի ծռին,
^qԱղացողները **աշխատելէ** պիտի դադրին՝ քանի որ պակասած են,
Եւ ^rպատուհաններէն նայողները՝ պիտի խաւարին.
- 4 Երբ ^eաղօրիքին ձայնը պիտի ցածնայ՝
Որովհետեւ ^qդռները պիտի գոցուին փողոցներուն մէջ,
Ու **մարդ** ճնճողուկին ձայնով պիտի կանգնի,
Եւ բոլոր երգող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան:
- 5 Բարձրանալէն պիտի վախնայ,
Ճամբային մէջ զարհուրանքներ պիտի ունենայ.
Նշենին պիտի ընծիւղի,
Մարախը ^eծանրութիւն պիտի սեպուի՝,

^h Երբ.՝ բերէ

^l Երբ.՝ արշալոյսը

^u Այսինքն՝ ծերին բազուկներն ու ձեռքերը

^p Այսինքն՝ ծերին սրունքները

^q Այսինքն՝ ծերին ակռաները

^r Այսինքն՝ ծերին աչքերը

^e Երբ.՝ աղալու

^q Այսինքն՝ ծերին ականջները

ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ ԳԻՐԸ

Եւ թախորժակը պիտի կորսուի՝,
Զանի մարդ իր յաւիտենական տունը կ'երթայ,
Ու հեծեծողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին:

- 6 Դեռ արծաթէ լարը չփրթած,
Ոսկիէ բաժակը չջախջախուած,
Սափորը աղբիւրին քով չփշրուած,
Եւ ջրհորին վրայի անհիւր չջախջախուած:
- 7 Այն ատեն հողը գետինը պիտի վերադառնայ՝ ինչպէս որ **առաջ հոն էր**,
Ու հոգին Աստուծոյ պիտի վերադառնայ՝ որ զայն տուաւ:
- 8 Ունայնութիւններո՛ւ ունայնութիւն,– յայտարարեց Ժողովողը,–
Ամէն ինչ ունայնութիւն է:

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

- 9 Ասկէ զատ, քանի Ժողովողը իմաստուն էր,
Ժողովուրդին ալ գիտութիւն սորվեցուց.
՞Ունկնդրեց, պրպտեց,
Եւ շատ առակներ շարադրեց:
- 10 Ժողովողը փնտռեց՝ որ ախորժելի խօսքեր գտնէ.
Անոնք ուղղամտութեամբ գրուած ճշմարտութեան խօսքեր են:
- 11 Իմաստուններուն խօսքերը խթաններու պէս են,
Ու ժողովածուներու ՝հեղինակներէն մխուած՝՝ գամերու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած:
- 12 **Զեզի** կը մնայ, որդեա՛կս, որ անոնցմէ խրատուիս.
Շատ գիրք պատրաստելը վախճան չունի,
Եւ շատ ՚ուսումը մարմինը կը յոգնեցնէ:
- 13 Այս ամբողջ խօսքին եզրակացութի՛ւնը լսենք.–
Վախցի՛ր Աստուծմէ ու պահէ՛, անոր պատուիրանները
Որովհետեւ ասկա՛ է մարդուն ամբողջ **պարտականութիւնը**.
- 14 Արդարեւ Աստուած ամէն արարք դատաստանի պիտի ՚կանչէ,
Ամէն ինչ որ թաքուն է,
Թէ՛ բարի եւ թէ՛ չար:

^է Եբբ.՝ բեռ պիտի ըլլայ

^բ Եբբ.՝ կապպարը պիտի ձախողի **ախորժակը գրգռել**

^բ Կամ՝ կշռեց

^ժ Եբբ.՝ տէրերէն տնկուած

^ի Եբբ.՝ խորհրդածութիւնը

^լ Եբբ.՝ բերէ